Fakultet dekani: U.Ballasov

Kafedra mudiri: S.Xalmirzayeva

Tuzuvchilar: S.Xalmirzayeva

F.Ashurova

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT AGRAR UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i
A.A.Safarov
2025-yil "28" 08

O'ZBEK TILI

FANI BO'YICHA
SILLABUS

(Kechki rus guruhlari uchun)

Bilim sohasi:	800000 -	Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	810000 –	Qishloq xo'jaligi
Ta'lim yo'nalishi:	60810100 -	Qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalashtirish

Toshkent-2025

Modul/FAN SILLABUSI
Zooinjeneriya fakulteti
60810100- Qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalashtirish

Fan nomi	O'zbek tili
Fan turi	majburiy
Fan kodi	O'TO'SQB 1104
Yil	4
Semestr	1
Ta'lim shakli	kechki
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Ma'ruza	
Amaliy mashg'ulotlar	60 soat
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori	5
Baholash shakli	imtihon
Fan tili	o'zbek tili

Fan maqsadi (FM)	
FM 1	Bo'lajak mutaxassislarni o'z sohalariga oid so'z va terminlar bilan tanishtirish, ular to'g'risida batafsil ma'lumot berish, o'z kasblari doirasida o'zbek (rus) tilidagi og'zaki va yozma savodxonligini o'stirish, o'zbek (rus) tilidagi agrar sohaga oid terminlarning izohini ishlab chiqish, qishloq xo'jaligi sohasiga oid terminlarning kelib chiqishi va rivojlanishini o'rgatish, chetdan kirgan termin hamda soha so'zlarining muqobil variantlarini o'zlashtirish. qishloq xo'jaligining har bir yo'nalishida qo'llaniladigan terminlarni matnlar asosida o'rgatish va lug'atini tuzish, ilmiy maqolalarda sohaga oid so'zlardan to'g'ri foydalanish, ilmiy uslubning soha bo'yicha terminlarini mukammal o'rgatish, og'zaki va yozma nutqda ularni to'til, o'zbek (rus) tilining me'yorlari asosida sifat jihatdan yaxshilash g'ri qo'llash, yozma savodxonligini rivojlantirish, ularning og'zaki nutqini adabiy, sohaviy hujjatlarni tuzish, nutqning asosiy kommunikativ xususiyatlarini egallash, o'zbek (rus) tilining uslubiy jihatdan rang-barangligini farqlash haqida bilim berishdan iborat.

> fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
> fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
> fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
> fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
> fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

> fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
> fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
> bayon qilish ravon bo'lmasa;
> fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
> fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

> fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
> fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
> fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
> fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
> fanda doir berilgan savollarga javob olinmasa;
> fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Mualliflar:	S. Xalmirzayeva, F. Ashurova.
E-mail:	Elektron pochta: kakhramonazizov6@gmail.com.
Tashkilot:	Toshkent davlat agrar universiteti, Zooinjeneriya fakulteti
Taqrizchilar:	Keldiyorova G. - Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti dotsenti, filologiya fanlari nomzodi. Alavuddinova N. - Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi.

Mazkur Sillabus universitet Kengashining 2025-yil 28-avgustdagi 1sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "O'zbek tili va adabiyoti" kafedrasining 2025-yil 26 avgustdagi 1sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

	qo'llanma.Toshkent, "Tibbiyot nashriyoti matbaa uyi" MChJ. 2023.
5	M.Sh.Nurutdinova "O'zbek tilini sohada qo'llash"O'quv qo'llanma. Toshkent, nashriyot "Hilol media"-2023.
	Qo'shimcha adabiyotlar
6	S.Sh.Xolmirzayeva, "O'zbek tilini sohada qo'llash". Darslik. Fan ziyosi nashriyoti. Toshkent, 2025.
7	S.Sh.Xolmirzayeva, "Davlat tilida ish yuritish".O'quv qo'llanma. Fan ziyosi nashriyoti. Toshkent, 2025.
	Axborot manbalari 1 .http://old.natlib.uz. 2 https://lex.uz/docs/. 3 . https://yuz.uz/news/. 4. https: //gramota.ru. 5 .https://obrazovaka.ru

Talabalarning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichlarini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qyo'masa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli maavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunining tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan mazmuning amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1	O'zbek (rus) tili;
2	Terminologiya;
3	Nutq madaniyati;
4	Davlat va rus tillarida ish yuritish.

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilim jihatidan:
TN1	Kasbiy sohaga oid atamalarning kelib chiqishi, ularning tarixi, qo'llanilishi, chetdan kirgan atamalar hamda ularning muqobil variantlari mavjud yoki mavjud emasligi haqidagi bilimga ega bo'lishi kerak; rus tili fanidan tovushlar tizimi, so'z turkumlari va gap bo'laklarini bilishlari kerak.
TN2	Og'zaki va yozma nutqda sohaviy terminlarni qo'llashni bilishlari kerak; rus tilida og'zaki va yozma nutqlarida qishloq xo'jaligi terminlarini bilishlari kerak.
TN3	Adabiy til me'yorlariga, imlo qoidalariga rioya qilgan holda ixtisoslikka oid matnlar tuzishni bilishlari lozim; rus tilida adabiy til me'yorlariga amal qilgan holda kichik hajmli matnlar tuza olishlari kerak.
TN4	Uslublarni o'zaro farqlashlari va har bir uslubga tegishli bo'lgan matnlarni tuza bilishlari kerak; rus stilidagi matnlarning uslublarini farqlay bilishlari va matnlarni uslubiga ko'ra to'g'ri tuza olishlari kerak.
	Ko 'nikmalar jihatidan:
TN5	Kasbiy sohaga oid atamalarning qaysi usul va yo'llar bilan yasalganini aniqlay oladi; rus tilida so'z turkumlari va gap bo'laklarini aniqlay oladi.
TN6	Kasbiy sohaga oid atamalarning izohini biladi va ularni o'z o'rnida qo'llay oladi; asosiy qishloq xo'jaligi terminlarining ruscha tarjimalarini biladi.
TN7	Adabiy til me'yorlariga, imlo qoidalariga, nutqning asosiy xususiyatlariga amal qilgan holda sohaga oid matnlarga to'g'ri baho bera oladi; rus tilida mashqlarni bajara oladi, so'zlarning qo'shimchalarini to'g'ri qo'ya oladi.
TN8	Kasbiy sohaga oid atamalarni qo'llagan holda esse va maqolalar yoza oladi va ilmiy uslubning boshqa uslublardan farqini ajrata oladi. Rus tilida kichik matnlar, gaplarga savollar tuza oladi, terminlarni to'g'ri qo'llaydi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulot shakli: amaliy mashg'ulot (A) **I MODUL (O'zbek tili)**	
A1	Dunyo tillari. Tilning leksik qatlami. Til - milliy madaniyatimizning ko'zgusi.
A2	Lotin yozuviga asoslangan o'zbek alifbosi. O'zbekiston - mening Vatanim.
A3	O'zbek tilining jahon tillari o'rtasidagi o'rni. O'zbek yozuvlari tarixi.
A4	Atama va ularning vujudga kelishi. O'zbek tili - Davlat tili.
A5	So'zlarning shakl va ma'no munosabatiga ko'ra turlari. Odobning boshi - til.
A6	Adabiy til va uning xususiyatlari. Adiblar xiyoboni.
A7	Frazeologik iboralarning turlari. O'zbek xalq maqollari - xalq donishmandligi.
A8	So'zlarning tuzilishiga ko'ra turlari. Abdulla Qodiriy va uning zamondoshlari.
A9	Mustaqil so'z turkumlari. Ot - mustaqil so'z turkumi. T.Qaipbergenov ijodida ekologik muammolarning yoritilishi.
A10	Sifat - mustaqil so'z turkumi. Tabiat va inson munosabati.
A11	Son - mustaqil so'z turkumi. Inson va salomatlik.
A12	Olmosh - mustaqil so'z turkumi. Alisher Navoiy hayoti va ijodi.
A13	Fe'l - mustaqil so'z turkumi. Adabiyot-ma'naviyatni yuksaltiruvchi manba.
A14	Ravish- mustaqil so'z turkumi. Muzeylar - o'tmish va kelajak orasidagi ko'prik.
A15	Yordamchi so'z turkumlari. Ko'makchi va uning turlari. Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi.
A16	Bog'lovchi va uning turlari. Sharq akademiyalari.
A17	Yuklama va uning turlari. Kasb etikasi.
A18	O'zbekiston madaniyati haqida ma'lumot. Kasbga yo'naltirilgan muloqot madaniyati. Adabiy til me'yorlari.
A19	Gap bo 'laklari. Gapning bosh bo 'laklari. Ega va uning ifodalanishi. Agrar sohadagi islohotlar.
A20	Kesim va uning ifodalanishi. Kitob - eng yaqin do'st.
A21	Gapning ikkinchi darajali bo'laklari. Sodda gap va uning turlari. Internetning hayotimizda tutgan o'rni.
A22	Aniqlovchi. Tabiat va inson.

A23	To'ldiruvchi. Davrimizning globall muammolari.	
A24	Hol. Kelajak bilimli yoshlar qo'lida.	
A25	Nutq uslublari. Badiiy uslub va uning turlari. Men tanlagan kasb.	
A26	Hujjat turlari va xususiyatlari.	
A27	Tashkiliy hujjatlar va ularning turlari.	
A28	Farmoyish hujjatlari va ularning turlari.	
A29	Ma'lumot-axborot hujjatlari.	
A30	Xizmat yozishmalari. Xatlar.	
Mustaqil ta'lim (MT)		90-soat
	I MODUL (O'zbek tili)	
MT1	Lotin yozuviga asoslangan o'zbek alifbosi.	9 часов
MT2	She'r yodlash, kitob mutolaasi.	9 часов
MT 3	A.Navoiy va Z.M.Bobur asarlari haqida taqdimot tayyorlash.	9 часов
MT 4	O'zlashgan so'zlar ishtirokida matn tuzish.	9 часов
MT 5	Badiiy asarlardan iboralarga misollar to'plash.	9 часов
MT 6	Imlo xatolar yo'l qo'yilgan axborot tizimlariga oid matnlarni ko'zdan kechirib, ulardagi xatolarni muhokama qilish.	9 часов
MT 7	So'z yasovchi qo'shimchalar yordamida klaster tuzish.	9 soat
MT 8	Jadidchilik harakati namoyandalari to'g'risida kichik matn tuzish.	9 soat
MT 9	Soha bo'yicha kichik hajmdagi maqola yozish	9 soat
MT 10	Otlarning kelishiklarda turlash.	9 soat

Asosiy adabiyotlar

1	S.Sh.Xolmirzayeva, "O'zbek tilini sohada qo'llash". Darslik. Fan ziyosi nashriyoti. Toshkent, 2025
2	S.Sh.Xolmirzayeva, "O'zbek tilining sohada qo'llanihshi" O'quv qo'llanma. Fan ziyosi nashriyoti. Toshkent, 2024
3	Sh.Xolmirzayeva, "O'zbek tili"O'quv qo'llanma. Fan ziyosi nashriyoti. Toshkent, 2025
4	.F.Ashurova "O'zbek tilining sohada qo'llanilishi". O'quv